

Til nr. 13

I § 41 henvises til kapitel 6 i denne lov, i stedet for den danske skiftelovs kapitel 6.

Til nr. 14

Bestemmelsen er tilpasset det særlige grønlandske registreringsystem for ægtepagter.

Til nr. 15

Den danske lovs kapitel 6 om indtegnning af ægtepagter er udeladt, idet forslaget til § 37 som foran anført giver landsdommeren hjemmel til at give forskrifter om registrering og kundgørelse af ægtepagter.

I stedet foreslås den danske skiftelovs kapitel 6 om skifte ved opløsning af ægteskab i levende live indført, idet der ikke i Grønland findes en særlig skiftelov. De danske skifteregler er stort set i overensstemmelse med gældende grønlandsk sædvane.

Det er skiftelovens §§ 64-70 b, der indføres stort set uændret i indhold.

Det er i Grønland som udgangspunkt kredsretterne, der varetager skiftesager. Imidlertid kan sager om skifte mellem ægtefæller ifølge den grønlandske retsplejelov efter landsdommerens bestemmelse henvises til behandling ved en danske skifteret, såfremt parterne ønsker det, eller hensynet til sagens behandling taler derfor.

I § 48 om rådighedsfratagelse under skifte foreslås de danske regler om tinglysning erstattet af det særlige grønlandske registreringsystem for ægtepagter. På baggrund af udtalelse fra Landsdommeren i Grønland foreslås det, at kredsdommeren alene kan træffe afgørelse efter § 48, idet det findes uforholdsmæssigt, uanset der er en tvist, at samle hele kredsretten (kredsdommeren og 2 domsmænd) for afgørelse af et sådant foreløbigt spørgsmål.

§ 57 om skævdeling svarer til den danske skiftelovs § 70. Bestemmelsen er dog videregående, idet den er udformet efter den hidtil gældende grønlandske ægteskabslovs § 66, stk. 2. I den danske skiftelovs § 70 er der alene hjemmel til at tillægge en ægtefælle bohave og andet løsøre, hvis denne ikke kan få det nødvendige til hjemmets opretholdelse inden for sit boslodskrav og ikke har udsigt til på anden måde at kunne skaffe sig det fornødne. Efter forslaget vil skævdelingen kunne vedrøre hus, bohave, fartøj, arbejdsredskaber og andet løsøre, og vil kunne ske, i det omfang ægtefællen skønnes at trænge dertil, hvis boets værdi og beskaffenhed gør det rimeligt.

I forslaget til § 58, der svarer til den danske skiftelovs § 70 a, er stk. 3 udeladt, idet denne bestemmelse henviser til reglen om bortsalg af ejendele ved of-

fentlig auktion. Tilsvarende regler findes ikke i Grønland.

Forslaget til § 60 har ikke noget modstykke i den danske skiftelov. Den har sit forbillede i den grønlandske arvelovs § 40, der omhandler den situation, at en arving fraflytter en grønlandsk storfamilie. Efter denne bestemmelse har den arving, der fraflytter et sådant fællesskab, ikke ret til at forlange andel i dette udlagt, men retten kan tillægge arvingen genstande, der er omfattet af fællesskabet, og som denne har særlig tilknytning til. Arvingen kan dog tage personlige genstande, som ikke anses for omfattet af fællesskabet, med sig.

Der er ikke hidtil i retspraksis taget stilling til, hvordan de økonomiske forhold skal ordnes ved opløsning af ægteskab i tilfælde, hvor parternes fælles bolig er i en husstand, der lever i grønlandsk fællesskab.

§ 60, stk. 1, fastslår hovedreglen, at fællesskabets ejendele ikke indgår i skiftet mellem ægtefællerne, men det forudsættes, at der kan bestå et fællesbo mellem ægtefællerne, der skal skiftes. Stk. 2 giver skifteretten mulighed for at tillægge en fraflyttende ægtefælle visse af fællesskabets ejendele, for så vidt det skønnes, at sådanne genstande har en særlig tilknytning til den fraflyttende ægtefælle. Den fraflyttende ægtefælle kan endvidere tillægges løsøregenstande, som denne har behov for til oprettelse af et hjem eller opretholdelse af sit erhverv, under passende hensyn til fællesskabets interesser. Den fraflyttende ægtefælles interesser tilgodeses således i videre omfang end den fraflyttende arving.

Retten skal således skønne over, hvordan ejendele skal fordeles, når parternes interesser skal afvejes overfor hinanden. Den fraflyttendes andel kan ikke bestemmes præcist, fordi der ikke er tradition for, at deltagerne i fællesskabet opfattes som ejere af andele. Det samme gælder for børn, der flytter med. I rettens bedømmelse indgår bl.a., om en af ægtefællerne får forældremyndigheden over et eller flere børn og har brug for ejendele til at opretholde et hjem for sig og børnene eller sit erhverv. Det er dog samtidig en forudsætning, at fællesskabet ikke derved berøves det nødvendige til hjemmets og erhvervets opretholdelse.

Efter indstilling fra Landsdommeren i Grønland foreslås det i § 61, at rettens funktion som udgangspunkt varetages af kredsdommeren alene, medmindre der foreligger en tvist, hvorefter den samlede kredsret afgør tvisten, jf. dog § 48. En tilsvarende bestemmelse findes i arvelov for Grønland, lov nr. 154 af 27/5 1964 § 31.

Til nr. 16-17